

Mokslinio gyvenimo kronika

Archeologijos katedros mokslinės veiklos apžvalga

2013 metai

Konferencijos, seminarai

2013 m. balandžio 5–6 d. Minske vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje, skirtoje Michalo Černiausio (Михала Чярняускара) 75-osioms metinėms, dr. E. Štavičius skaitė pranešimą „Flint Mining Sites and Workshops in Lithuania“.

***

2013 m. spalio 25–27 d. Archeologijos katedra organizavo 6-ąjį Baltijos archeologų seminarą (BASE-6), kuris vyko Kernavėje. Seminaro tema „Continuity and Change in the Past“. Seminarą sveikinimo kalba pradėjo Archeologijos katedros vedėjas, organizacinio komiteto pirmininkas doc. dr. Algimantas Merkevičius. Pranešimus skaitė: Valter Lang (Estija) – „Material Culture and Language – Dynamics of Changes and Continuities“; Andris Šne (Latvija) – „The long 13th century in the Eastern Baltic: social continuity, religious coexistence and political changes in the Crusading frontier“; Ester Oras, Martti Veldi (Estija) – „National archaeology: demand and supply in Estonia“; Mindaugas Brazauskas (Lietuva) – „Change and Continuity in Lithuanian historical archaeology: between the Processes and Common sense“; Panu Savolainen (Suomija) – „Continuity and Change – Thing, Construction. Pharmakon?“; Aivar Kriiska, Kristina Johanson (Estija) – „Flint – social stone“; Giedrė Motuzaitė-Matuzevičiūtė (Lietuva) – „Food networks in Prehistory and the Change“; Elīna Guščika (Latvija) – „Maintaining traditions and encountering transformations: burial practices in the central and peripheral regions of the Early Iron Age barrow cemetery area (Southern Latvia, Northern Lithuania)“; Rūdolfs Brūzis (Latvija) – „*Milites Christi or defensor Livoniae*: examining the context of the weaponry burials in medieval Latvia (14th–16th centuries)“; Aija Vilka (Latvija) – „Changes in the subadults’ mortuary treatment as an indicator about alteration of the social status: case studies from the Middle and Late Iron Age in the territory of Latvia“; Arvi Haak (Estija) – „The

introduction of wheel-made pottery in Viljandi County (South Estonia) – what kind of change?“.

Seminaro dalyviams buvo organizuota ekskursija po įdomiausius Rytų Lietuvos archeologijos objektus bei ekskursija į Kernavės archeologijos muziejų, kur svečiai galėjo susipažinti su atnaujinta archeologine ekspozicija.

***

2013 m. lapkričio 29 d. Vilniaus universiteto Orientalistikos centre vykusioje apskritojo stalo diskusijoje doc. dr. Aleksiejus Luchtanas skaitė pranešimą „Užpildyta Vidurinės Azijos priešistorės niša“.

***

2013 m. lapkričio 29–30 d. Klaipėdoje vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Naujausi archeologiniai tyrinėjimai“ pranešimą „Jutonių (Dubingių) pilkapyno tyrimai“ skaitė jaun. mokslo darb. Ramūnas Šmigelskas.

Jubiliejus

2013 m. vasario 27–kovo 15 d. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka surengė parodą „Lietuvos archeologijos mokslo ažuolui, archeologų Mokytojui Pranui Kulikauskui – 100“. Parodos atidarymo popietėje (kovo 4 d.), kurią organizuojant prisidėjo ir Vilniaus universiteto (VU) Archeologijos katedra, apie P. Kulikausko indėlį į Lietuvos archeologiją pasakojo Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos direktoriaus pavaduotoja mokslui dr. Rima Cicėnienė, VU Archeologijos katedros archeologai doc. dr. Algimantas Merkevičius, doc. dr. Aleksiejus Luchtanas, Klaipėdos universiteto archeologas dr. Gintautas Zabiela, atsiminimais dalijosi duktė dr. Raimonda Jankauskienė ir vaikai Kęstutis Jankauskas.

Viešos paskaitos

2013 m. vasario 21 d. viešoje paskaitoje, į kurią pakvietė Lietuvos laisvės kovų įamžintojų sąjūdis ir Lietuvos istorijos studentų asociacija, „Balandišio

ekspedicija: nuo istorijos archyvų iki archeologinių tyrinėjimų“ apie ekspedicijos rezultatus pasakojo ir dalyvavęs joje VU Archeologijos katedros doktorantas Rimvydas Petrauskas bei studentai archeologai Aistė Kazimieraitė ir Žilvinas Montvydas.

***

2013 m. balandžio 20 d. Birštono muziejuje vykusiame seminare „Afganistanas: praeitis ir dabartis, laiko virazai“ doc. dr. Aleksiejus Luchtanas skaitė paskaitą „Lietuvos archeologų misija Afganistane“.

***

2013 m. liepos 6–7 d. Eksperimentinės archeologijos festivalio „Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje“ metu doc. dr. Aleksiejus Luchtanas skaitė paskaitas apie naujausius archeologinius atradimus Kernavėje.

Svečiai

2013 m. gegužės 2–3 d. Archeologijos katedros kvietimu Rusijos mokslų akademijos Archeologijos instituto vyriausiasis mokslo darbuotojas dr. Vladimir Kulakov, daugiau nei 30 metų kasinėjantis Sembos pusiasalyje, archeologijos studijų programos studentams perskaitė keturias paskaitas: „Archeologinių tyrinėjimų Prūsijoje istorija“; „Akmens ir žalvario amžius Sembos pusiasalyje“; „Aisčių ir prūsų archeologiniai duomenys“; „Archeologiniai tyrinėjimai Karaliaučiaus srityje 2010–2012 metais“.

***

2013 m. gegužės 3 d. Archeologijos katedroje jos kvietimu lankėsi Pietų Ilinojaus universiteto Carbondale etninės istorijos ir identiteto profesorius Jonathan D. Hill iš Antropologijos katedros ir skaitė paskaitą „Reconstructing Past Identities: Anthropological Archaeology in Lowland South America“.

Išvykos

2013 m. kovo 23–27 d. Archeologijos katedros vedėjas doc. dr. Algimantas Merkevičius drauge su laborante Lijana Remeikaite buvo išvykę į Sankt Peterburgą projekto „Ankstyvųjų baltų visuomenės tapatumo bruožai remiantis archeologijos paveldo tyrimais Lietuvoje“ reikalais. Lankytasi muziejuose, bibliotekose.

***

2013 m. balandžio 18–gegužės 10 d. jaunesnysis mokslo darbuotojas Linas Tamulynas lankėsi Kaliningrado srityje (Rusija), kur rinko medžiagą apie Kaliningrado srities piliakalnius. Jam talkino archeologijos studijų programos trečio kurso studentai Vytautas Vingis ir Petras Dobeikis.

***

2013 m. gegužės 2–6 d. doc. dr. Aleksiejus Luchtanas buvo išvykęs į Pietų Korėją, kur Jeongoko priešistorės muziejaus tarptautiniame paleolito festivalyje dalyvavo edukaciniuose užsiėmimuose demonstruojant akmens amžiaus gintaro apdirbimo technologijas. Festivalio metu vykusioje penktojoje tarptautinėje konferencijoje skaitė pranešimą „Vaikų ir jaunimo edukacija per eksperimentinę archeologiją. Lietuvos patirtis“.

***

2013 m. rugsėjo 3–8 d. prof. Albinas Kuncevičius dalyvavo Pilzene (Čekija) vykusiame 19-ajame Europos archeologų asociacijos metiniame susitikime (*Annual Meeting of the EAA 2013*). Ten pat dalyvavo ir dokt. Vaidotas Suncovas.

Studentų mokslinė veikla

2013 m. lapkričio 28 d. Vilniaus universitete vyko antroji Lietuvos studentų archeologų mokslinė konferencija, kurią organizuojant aktyviai dalyvavo Lietuvos archeologijos draugija. Konferencijoje pranešimus skaitė šie VU archeologijos studijų programos studentai bei absolventai: Gabrielė Rimkutė – „Neries žemupio pirminis apgyvendinimas“; Mindaugas Grikpėdis – „Mirusiųjų deginimo papročio plitimas Vakarų Lietuvoje“; Aistė Kazimieraitė – „X–XVI a. žvangučiai Lietuvoje: simbolika ir nešiosena“; Indrė Mažeikienė – „Kėdainių miestas XIV–XVII a.: buitinės kramikos tyrimo duomenys“; Laura Ižganaitė – „Sponos Vilniaus mieste XV–XVII a.“; Povilas Šlapševičius – „Nemuno upės gynybinė sistema kovų su kryžiuočiais metu“; Raminta Bindokaitė – „Vilniečių buitis XVII a. antroje pusėje – XVIII a. pabaigoje pagal pomirtinius turto inventorius ir archeologinius duomenis (tyrimo bandymas)“; Kunigunda Čepkauskaitė – „XX a. objektų archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje“.

Violeta Vasiliauskienė